

LETNO POROČILO O REZULTATIH INFRASTRUKTURNEGA PROGRAMA (IP) V LETU 2013

A. SPLOŠNI PODATKI

1. Šifra RO, naslov in vodja infrastrukturnega programa (IP)

Šifra RO	RO izvajalka infrastrukturnega programa
0618	Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Novi trg 2, Ljubljana

Šifra IP	Naslov infrastrukturnega programa
IP-0618	Naravna in kulturna dediščina

Šifra (ARRS)	Vodja infrastrukturnega programa
12676	Jerneja Fridl

Naslov spletne strani predstavitve vsebine infrastrukturnega programa	http://www.zrc-sazu.si/sl/programi-in-projekti/naravna-in-kulturna-dediscina
--	---

2. Organizacijska/e enota/e izvajanja infrastrukturnega programa

INFRASTRUKTURNI PROGRAM v RO izvaja/jo naslednja/e notranja/e organizacijska/e enota/e (OE) - (t.j. obračunska/e enota/e)

zap.št.	naziv OE	vodja OE
1	Zgodovinski inštitut Milka Kosa	dr. Petra Svoljšak
2	Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta	dr. Barbara Murovec
3	Inštitut za arheologijo	dr. Jana Horvat
4	Muzikološki inštitut	dr. Metoda Kokole
5	Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije	dr. Marina Lukšič Hacin
6	Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša	dr. Marko Snoj
7	Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede	dr. Marko Juvan
8	Inštitut za slovensko narodopisje	dr. Ingrid Slavec Gradišnik
9	Glasbenonarodopisni inštitut	dr. Marjetka Golež Kaučič
10	Inštitut za kulturno zgodovino	dr. Oto Luthar
11	Sekcija za interdisciplinarno raziskovanje v humanistiki	dr. Tanja Petrović
12	Inštitut za raziskovanje krasa	dr. Tadej Slabe
13	Geografski inštitut Antona Melika	dr. Drago Perko
14	Paleontološki inštitut Ivana Rakovca	dr. Špela Goričan
15	Biološki inštitut Jovana Hadžija	dr. Matjaž Kuntner
16	Inštitut za antropološke in prostorske študije	dr. Ivan Šprajc
17	Družbenomedicinski inštitut	dr. Duška Knežević Hočevar
18	Filozofski inštitut	dr. Rado Riha
19	Založba ZRC	mag. Aleš Pogačnik

B. REZULTATI DELA INFRASTRUKTURNEGA PROGRAMA

1. Opis glavnih rezultatov in doseganja ciljev infrastrukturnega programa:

Področja in vsebine infrastrukturnega programa so med posameznimi enotami ZRC SAZU zelo raznolike, saj so tesno povezane z vsebinami in metodami preučevanja različnih raziskovalnih področij. V nadaljevanju so povzete najpomembnejše infrastrukturne aktivnosti, ki smo jih v letu 2013 uresničili po posameznih organizacijskih enote.

ZALOŽBA ZRC

Z letnico 2013 je pri Založbi ZRC izšlo 65 monografij, vključno z dvema ponatisoma, 25 številčk revij, 9 podatkovnih zbirk že objavljenih slovarjev na novem portalu Terminologišče Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša in drugih že objavljenih knjig, ki so bile leta 2013 pretvorjene v katero od digitalnih oblik. Produkcija je številčno torej približno enaka lanskemu, opazna razlika je predvsem v porastu izvirnih kot tudi poizdanih elektronskih publikacij. Kar 12 v letu 2013 izdanih monografij je izšlo zgolj v elektronski obliki (pdf, iba, epub, iba, tei). V prostem dostopu so objavljene na predstavitvenem portalu publikacij. Konec leta 2013 je imel portal 138 v celoti objavljenih monografij.

Vse prosto dostopne monografije ZRC postopoma selimo še na slovenski portal Biblos, ki ga je junija vzpostavila Študentska založba. Druga novost v letu 2013 je možnost objavljanja (elektronskih) monografij na Appleovem portalu IBookstore. Prve tri publikacije na tem portalu je decembra objavil Inštitut za arheologijo. Nadaljujemo tudi s sistematičnim objavljanjem knjig na spletnem portalu Google Books. V lanskem letu je imel 425 naših monografij, uporabniki z vsega sveta pa so si v njih ogledali več kot 1,3 milijona strani, v povprečju okoli 3700 strani na dan.

Najpomembnejša knjiga leta 2013 je bil prvi zvezek Novega Slovenskega biografskega leksikona. Posprenilo ga je spletišče Slovenska biografija, ki nastaja v sodelovanju z Bibloteko SAZU.

ZGODOVINSKI INŠTITUT MILKA KOSA (ZIMK)

Sodelavke in sodelavci Zgodovinskega inštituta Milka Kosa so raziskovali slovensko zgodovino od zgodnjega srednjega veka do konca prve svetovne vojne. Temeljno vsebinsko usmeritev raziskovalnega in infrastrukturnega dela je v letu 2013 predstavljala:

- podatkovna zbirka za spletni historični atlas Kranjske v 19. stoletju,
- priprava spletne aplikacije Historična topografija Slovenije,
- evidenca padlih Slovencev v 1. svetovni vojni,
- javne polemične diskusije Gradovi na razpotju,
- sodelovanje (glavno uredništvo, področno uredništvo, avtorstvo) pri Novem Slovenskem biografskem leksikonu.

UMETNOSTNOZGODOVINSKI INŠTITUT FRANCETA STELETA (UMZG)

Osnovna infrastrukturna dejavnost je bila podpora raziskovalnemu programu Slovenska umetnostna identiteta v evropskem okviru, raziskovalnemu projektu Likovna umetnost v prostoru mesta Maribor (oboje tudi pri pripravi spletnih zbirk; gl. mariborart.si) in specializirani knjižnici ter sodelovanje z uporabniki, zlasti na področjih spomeniškega varstva, kulture in izobraževanja (muzeji, galerije, univerze, civilna družba). Pomembnejši infrastrukturni dosežki v letu 2013 so:

- korpusi in zbirke, sistematična fotodokumentacija umetnostnih spomenikov Slovenije (mdr. topografija upravne enote Hrastnik 3.760 posnetkov, druga topografska območja 2.100 posnetkov, spomeniki Maribora 1.250 posnetkov; preostala redna fotodokumentacija 500 posnetkov);
- priprava arhitekturnih posnetkov v digitalni obliki (Auto CAD, 47 spomenikov);
- priprava digitalnih vsebin;
- podpora pri izdajanju publikacij (Umetnostna kronika, 38–41; Acta historiae artis Slovenica, 18/1 in 18/2, pri zbirki Umetnine v žepu (o Rožniku, Slomšeku, frančiškanski cerkvi v Mariboru), pri pripravi razstav, mednarodnem sodelovanju, organiziranju konferenc, osveščanju javnosti in prenosu znanja na uporabnike.

INŠTITUT ZA ARHEOLOGIJU (IZA)

Sodelavci inštituta so opravljali infrastrukturno dejavnost v okviru programa in posameznih projektov. Program Arheološke raziskave je usmerjen v temeljne raziskave, katerih cilj je pridobivanje novih znanj o razvoju človeka in družbe v najstarejših obdobjih jugovzhodnoalpskega prostora. V preteklem letu so:

- nudili tehnično in strokovno podporo pri izvajanju programa in projektov;
- vodili terensko in laboratorijsko delo (meritve, izkopavanja, pripravo palinoloških in arheobotaničnih vzorcev za laboratorijske analize ter obdelavo arheozoološkega gradiva);
- obdelali terensko dokumentacijo;
- izdelali in oblikovali grafično dokumentacijo (risarsko dokumentiranje arheoloških najdb, izdelava načrtov, skeniranje in priprava slikovnega gradiva za tisk, razstavne plakate in oblikovanje panojev);
- vzpostavili podatkovne zbirke in popise za nadaljnje analize in vrednotenja arheoloških podatkov;
- nudili tehnično in strokovno podporo pri objavah in prezentacijah raziskav.

MUZIKOLOŠKI INŠTITUT (MI)

Infrastrukturna dejavnost Muzikološkega inštituta podpira raziskovanje nacionalne glasbene dediščine od srednjega veka do 20. stoletja. Glavni dosežki preteklega leta so:

- nacionalni Register starejše glasbene dediščine na Slovenskem (=RILM) – 290 novih vpisov (skupno sedaj 3718 enot);
- nova spletna zbirka Slovenska glasbena dediščina (<http://ezb.ijs.si/sgd>) – objavljene tri monografije;
- za natis sta bila pripravljena 2 zvezka MAMS (58 in Supplementa 4; izid marec 2014) in izšel je MAMS 57 Glasba v Kopru v 17. stoletju;
- mednarodni znanstveni sestanek Giuseppe Tartini and research into his life, works and time (Piran, 8. 4., <http://tartini2013.zrc-sazu.si>);
- 6 koncertov novega KONCERTNEGA CIKLA Harmonia concertans – Stara glasba na Novem trgu (12. 2., 18. 3., 28. 5., 2. 10., 13. 11. in 18. 12.) in 2 glasbeni matineji (6. 1. in 22. 5.)
- 522 kopij 12-tih licenčnih izvodov posameznih skladb iz zbirke MAMS za 18 naročnikov (10 iz tujine in 8 iz Slovenije);

INŠTITUT ZA SLOVENSKO IZSELJENSTVO IN MIGRACIJE (ISIM)

Nadaljevali so z informacijsko, dokumentacijsko in prezentacijsko dejavnostjo na področju migracijskih študij, predvsem z zbiranjem, obdelavo, arhiviranjem, digitalizacijo in objavljanjem podatkov o Slovencih po svetu in priseljencih v Sloveniji. Pomembnejši dosežki so:

- v celoti izvedena načrtovana dopolnitev zbirke Življenjske zgodbe (<http://zgodbe.zrc-sazu.si/index.html#gradiva>);
- podpora raziskovalcem pri terenskem delu v ZDA, v prostoru nekdanje Jugoslavije, v Nemčiji, itd., ki obsega evidentiranje, urejanje in digitaliziranje raznovrstnega terenskega gradiva;
- izdelava in promocija dokumentarnega filma Primorski eksodus;
- sodelovanje pri izdajanju raznih znanstvenih in strokovnih publikacij, organiziranju izobraževanj za javne uslužbenke, delavnic za izdelavo scenarijev razvoja migracij v prihodnje, pri izvedbi dveh mednarodnih strokovnih srečanj, okrogle mize o izobraževanju za medkulturne kompetence in pri postavitvi etnografske razstave Ženske delovne migracije v prvi polovici 20. stoletja v Istri. Šavrinke nekoč in danes (Zagreb);
- podpora mednarodnemu podiplomskemu študiju migracij MA Migration and Intercultural Relations (Erasmus Mundus);
- priprava gesel za Novi SBL in področno uredništvo za izseljenstvo.

INŠTITUT ZA SLOVENSKI JEZIK FRANA RAMOVŠA (ISJFR)

Infrastrukturna dejavnost Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša, ki se v Sloveniji edini ukvarja s temeljnimi raziskavami slovenskega jezika in dobiva v ta namen tudi dodatna infrastrukturna sredstva Slovenske akademije znanosti in umetnosti, je temeljila na:

- podpora raziskovalnemu programu Slovenski jezik v sinhronem in diahronem razvoju;

- vzdrževanju besedilnega korpusa,
- vzdrževanju ustreznih računalniških slovaropisnih aplikacij,
- vzpostavitvi in vzdrževanju terminološkega portala Terminologišče (<http://isjfr.zrc-sazu.si/terminologisce#v>);
- izvajanju aktivnosti v Jezikovni svetovalnici (<http://isjfr.zrc-sazu.si/svetovalnica#v>), kjer so odgovorili na 238 jezikovnih vprašanj, ki jih je zastavlja zahtevnejša jezikovna javnost.

INŠTITUT ZA SLOVENSKO LITERATURO IN LITERARNE VEDE (ISLLV)

Rezultate infrastrukturne dejavnosti je za leto 2013 mogoče strniti v naslednje sklope:

- v repozitoriju eZMono: Elektronske znanstvene monografije (vodja M. Ogrin) je bilo po standardih digitalnih znanstvenih izdaj objavljeno delo Trubar, Hren, Valvasor, Dolničar: O slovstvu na Kranjskem, ur. L. Vidmar;
- v pripravi sta bili drugi del e-izdaje Zgodovine slovenskega slovstva I-IV Karla Štreklja in literarna zgodovina I. Grafenauerja;
- eZISS: Elektronske znanstvenokritične izdaje slovenskega slovstva (vodja M. Ogrin) ponujajo znanstveno predstavitev besedil od srednjega veka do 20. stol. s faksimili, prepisi, kritičnim aparatom in avdiovizualnimi posnetki, prosto dostopno na svetovnem spletu. Pred izidom je razširjena kritična izdaja Skalarjevega rokopisa;
- Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev (M. Ogrin): izdanih je bilo pet zvezkov;
- Novi Slovenski biografski leksikon (L. Vidmar): urejanje za področje literature in literarnih ved;
- Mednarodno raziskovalno spletišče (J. Škulj): Inštitut s sodelovanjem dr. Aleša Vaupotiča vzdržuje in ureja spletišče Evropske mreže za primerjalno literarno vedo (REELC/ENCLS).

INŠTITUT ZA SLOVENSKO NARODOPISJE (ISN)

Inštitut gradi dva obsežnejša dokumentacijska oz. arhivska razdelka: t. i. Arhiv snovne in nesnovne dediščine in specialno Zbirko avdiovizualne dokumentacije. V letu 2013 je:

- pridobil od družine v stalno hrambo gradivo zapuščine dr. Toneta Cevca (pisno gradivo (mape projektov in publikacij), diateko in magnetofonske zapise). Gradivo je bilo popisano. Tonski zapisi z magnetofonskih trakov so bili digitalizirani;
- digitaliziral pisni in fotografski arhiv Zgornjega Posočja iz Zapuščine Janeza Dolenca; skeniranih je bilo okoli 170 kartonov iz albuma in nekaj sto rokopisnih enot;
- digitaliziral in vnesel 325 negativov za predstavitev etnološke kulturne dediščine na spletišču, med drugim na portalu Etnofolk;
- nudil publicistično podporo raziskovalkam in raziskovalcem; za priprave njihovih projektov je bilo digitaliziranih 670 enot tekstovnega in slikovnega gradiva;
- zbirka avdiovizualne dokumentacije pridobila 46 enot. Štiri enote so naredili zunanji producenti, druge so lastna produkcija. 17 enot je montažno urejenih, 21 je gradiv. Ob koncu leta je bilo v arhivu skupaj 1318 enot;
- v sodelovanju s Slovenskim etnološkim društvom in Etnografskim muzejem organiziral mednarodni posvet in festival Dnevi etnografskih filmov; na festival je bilo prijavljenih 106 filmov, izbranih jih je bilo 38.

GLASBENONARODOPISNI INŠTITUT (GNI)

S kontinuiranimi in specifičnimi folklorističnimi in etnološkimi raziskavami osvetljuje vprašanje izvora, recepcije, posredovanja in spreminjanja prvin ljudske duhovne kulture in oblikuje kulturno identiteto Slovencev. Opravljene naloge v letu 2013 so:

- sistematična digitalizacija zvočnega arhivskega gradiva in obdelava ter priprava gradiv s pomočjo računalniško podprte avdio postaje: gradivo iz 111 digitalizirane enote v skupnem trajanju 1720 minut za 11 uporabnikov in 78 zvočnih enot v trajanju 2980 minut za raziskovalce GNI;
- zaščita, dokumentiranje, obdelava, digitalizacija in arhiviranje zvočnega, fotografskega in video gradiva ter notnih zapisov rokopisnih transkripcij: digitaliziranih je bilo 15 DAT trakov v trajanju 1365 minut, v centralno računalniško avdio postajo je bilo presneto, arhivirano, urejeno in pripravljeno 131 zvočnih enot terenskih posnetkov s skupnim trajanjem okoli 860 minut, ki so jih sodelavci inštituta snemali na terenu;

- strokovna pomoč sodelavcem – tehnični nasveti pri pripravi snemalnih naprav, pregled posnetega gradiva in pomoč pri snemanju;
- prenos, obdelava, pregled in priprava terenskega gradiva za arhiviranje; sodelavci so opravili 8 terenskih snemanj in posneli 131 zvočnih enot v trajanju 860 minut, 89 minut video posnetkov in naredili 43 fotografij;
- urejanje in varovanje slikovnega in tekstovnega gradiva in dokumentacije; v okviru digitalizacije tekstovnega gradiva je bilo digitalizirano 4400 enot zapisov starejših terenskih zapisov sodelavcev inštituta;
- izvedba prireditve Zajuckaj in zapoj, ki se je odvijala jeseni v Atriju ZRC.

INŠTITUT ZA KULTURNO ZGODOVINO (IKZ)

Osrednji del infrastrukturne dejavnosti inštituta za kulturno zgodovino je povezan s Slovensko bio-bibliografsko podatkovno zbirko. V preteklem letu so:

- oblikovali čez dvesto novih osebnih map in dopolnjevali obstoječe; zbirka ima sedaj že skoraj 17.000 dosjejev posameznic in posameznikov, ki so vidno zaznamovali gospodarski, politični, kulturni, družbeni, znanstveni, športni idr. razvoj Slovenije oz. slovenskih dežel;
- koordinirali in vodili časovno in vsebinsko zahtevni projekt Posodobitev in dopolnitev Slovenskega biografskega leksikona;
- izdali prvi zvezek Slovenskega biografskega leksikona (osebnosti s priimki na A);
- posodobili geslovník;
- zasnovali spletni portal za sprotni vnos gesel.

Zbirka služi kot nepogrešljivi vir za nastajanje Novega slovenskega biografskega leksikona, ki je začel znova izhajati decembra 2013. Nova in prenovljena gesla za osebnosti, katerih priimek se začne na črko A bi bila brez bio-bibliografske podatkovne zbirke precej osiromašena.

SEKCIJA ZA INTERDISCIPLINARNO RAZISKOVANJE V HUMANISTIKI (SIR)

Programsko zelo interdisciplinarno usmerjena sekcija, je infrastrukturno dejavnost v letu 2013 usmerila v:

- dopolnjevanje zbirke partizanskih in domobranskih spomenikov na Slovenskem;
- urejanje zbirke spomenikov in prostorov socialističke industrijske kulturne dediščine na prostoru nekdanje Jugoslavije;
- ustanovitev zbirke partizanskih pesmi z notami;
- posodabljanje in vzdrževanje spletnih strani inštituta, raziskovalnega bloga in spletne strani tekočih projektov.

INŠTITUT ZA RAZISKOVANJE KRASA (IZRK)

V zadnjih letih posveča inštitut vse več pozornosti preučevanju ekoloških zmogljivosti krhke kraške pokrajine, njenemu varovanju in smiselnemu načrtovanju življenja v njej, zato je infrastrukturna dejavnost obsegala:

- povečanje vsebinskega obsega 39 zbirk s področja speleologije, geomorfologije, hidrologije in ekologije, kar pomeni kvalitetnejšo osnovo za nadaljnje delo v okviru programa Raziskovanje krasa ter 12 mednarodnih in nacionalnih projektov;
- zbiranje, urejanje in analiziranje podatkov za zbirko kraških jam v Sloveniji;
- celoletne zvezne terenske meritve padavin v okviru dolgoletnih monitoringov jamske klime in kraških voda z vzporednimi analizami;
- kombinirane sledilne poskuse na območju Krasa; vzeti in analizirani so bili številni vzorci kamnin in sedimentov, kot tudi biološki in mikrobiološki vzorci;
- geodetsko izmero Postojnske jame in izdelavo 3-D modela;
- izračun površin in volumnov Škocjanskih jam;
- izdelavo številnih grafičnih strokovnih podlag;
- organizacijo 21. mednarodne krasoslovne šole "Klasični kras".

GEOGRAFSKI INŠTITUT ANTONA MELIKA (GIAM)

Infrastrukturalna dejavnost Geografskega inštituta Antona Melika je bila zaradi vpetosti inštituta v številne nacionalne in mednarodne projekte zelo obsežna in razpršena:

- meritve ledenika pod Skuto in Triglavskega ledenika ter dopolnjevanje podatkov v bazo World glacier monitoring service (http://www.geo.uzh.ch/microsite/wgms/fog/wgms_2012_fogX.pdf);
- digitalizacija starejših številnih geografskih revij in elaboratov;
- administrativno vodenje mednarodnih projektov;
- zbiranje, upravljanje, hranjenje in obdelovanje geokodiranih podatkov za najrazličnejše projekte;
- GIS-analize fizičnih-, družbenih- in regionalnih geografskih slojev za zahtevnejše prostorske analize;
- priprava kartografskega gradiva pred objavami znanstvenih izsledkov raziskav;
- uredniško in strokovno-tehnično delo pri znanstveni reviji Acta Geographica Slovenica in knjižnih zbirkah Geografija Slovenije in Georitem;
- vzpostavitev sistema Open Journal System za avtomatizirano urednikovanje in vnos vseh številnih revij v arhiv;
- arhiviranje in digitaliziranje starejšega kartografskega in fotografskega gradiva, ki ga katalogizirajo in urejajo v sklopu Zemljepisnega muzeja;
- spremljanje, dokumentiranje in ugotavljanje ogroženosti zaradi naravnih nesreč.

PALEONTOLOŠKI INŠTITUT IVANA RAKOVCA (PIIR)

Paleontološki inštitut Ivana Rakovca, ki je specializiran za tri temeljna področja geologije – paleontologijo, stratigrafijo in sedimentologijo, je v okviru infrastrukturne dejavnosti opravljal:

- podporo raziskovalnemu programu Paleontologija in sedimentarna geologija;
- terenske in laboratorijske raziskave mezozojskih platformnih in bazenskih karbonatov v Julijskih Alpah, na Trnovskem gozdu in na Hrušici ter kvartarnih pobočnih sedimentov v Vipavski dolini;
- urejanje razstavnega prostora v novem prizidku na Gosposki 13 za fizično zbirko kamnin in fosilov;
- terenske raziskave v Sloveniji, v sodelovanju s tujimi raziskovalci pa tudi v drugih evropskih državah in na Srednjem vzhodu;
- geološke spremljave gradbenih del, namenjene evidentiranju in ohranjanju geološke naravne dediščine (npr. na gradbiščih avtocest);
- vzdrževanje in rekonstrukcije optične in elektronske mikroskopije;
- dopolnitve digitalne in fizične podatkovne zbirke.

BIOLOŠKI INŠTITUT JOVANA HADŽIJA (BIJH)

Raziskovalci infrastrukturnega programa nudijo predvsem podporo raziskovalnemu programu Biodiverziteti: vzorci, procesi, predikcije in ohranjanje, ki obsega raziskave v Sloveniji in tujini (JV Aziji, Afriki in Indijskem Oceanu). Dejavnost je v preteklem letu potekala predvsem:

- na terenu – lov, prepariranje in fotografiranje živali, nabiranje, fotografiranje in herbariziranje rastlin, popisovanje na transektih, floristične in vegetacijske popise, markiranje in štetje osebkov v populacijah, meritve okoljskih parametrov, vnos prostorskih podatkov na kartografske podlage ter fotografiranje;
- v inštitutskem laboratoriju in preko bilateralnega sodelovanja tudi v gostujočih laboratorijih v ZDA, Singapurju in Tajvanu – sortiranje osebkov iz vzorcev, priprava preparatov za določanje vrst, mikroskopsko fotografiranje, gojenje in opazovanje pajkov, izolacija in čiščenje genomske DNK, pomnoževanje DNK in čiščenje PCR produktov ter genetske analize;
- v kabinetih na inštitutu ter na računalniških platformah – kjer so določali primerke živali in rastlin, vnašali podatke in fotografije v podatkovno bazo, analizirali preparate, računalniško obdelali sekvence DNK, filogenetske analize, ter urejali rezultate;
- v zooloških mokrih in suhih zbirkah ter v herbariju – urejanje in etiketiranje zbirk metuljev, pajkov, tkiv in dednega materiala, herbarija, vzdrževanje zbirk in zastrupljanje, vodenje zbirke vegetacijskih kart;
- v sklopu založniške dejavnosti so redno objavljali znanstveno revijo Hacquetia.

INŠTITUT ZA ANTROPOLOŠKE IN PROSTORSKE ŠTUDIJE (IAPŠ)

Inštitut združuje antropološke raziskave v najširšem smislu, z razvijanjem in aplikacijami metod in tehnik geografskih informacijskih sistemov (GIS) in daljinskega zaznavanja. Zato je tudi infrastrukturna dejavnost inštituta zelo specifična in je obsegala:

- razvoj spletne kartografske aplikacije, povezane z javno dostopnimi podatkovnimi zbirkami: dopolnili so prikaze rezultatov arheološkega rekognosciranja v jugovzhodnem delu mehiške zvezne države Campeche;
- spektakularno odkritje majevskega mesta v mehiški džungli, starega okrog 1.400 let z dobro ohranjenimi številnimi piramidami, igrišči in oltarji;
- strokovno-tehnično podporo pri socialnoantropoloških raziskavah na Papui Novi Gvineji, v Albaniji, Burkina Fasu in Sloveniji;
- razširitev predstavitveno-izobraževalne spletne aplikacije Interaktivna karta Slovenije z zbirkami ZRC SAZU;
- izdelavo algoritmov za obdelavo lidarskih podatkov in za popolnoma samodejno predobdelavo in obdelavo optičnih satelitskih posnetkov;
- tehnike kognitivnega kartiranja in modeliranje naravne in kulturne pokrajine.

DRUŽBENOMEDICINSKI INŠTITUT (DMI)

Raziskovalno in infrastrukturno delo inštituta vključuje vsebine vsaj treh aktualnih družbenih problematik: prebivalstvenega gibanja (rodnost in staranje prebivalstva ter migracije), duševnega zdravja (motnje razpoloženja, poklicni stres, funkcionalna in kognitivna remediacija, dolgotrajna oskrba) in družinskega kmetovanja (strategije razvoja, medgeneracijski odnosi). V letu 2013 so v celoti realizirali zastavljeni plan in izvedli:

- izobraževalno-informacijske aktivnosti za deležnike na področju migracijske politike in trga dela: izvedba fokusne skupine, organizacija okrogle mize in izobraževanj na temo boljšega zbiranja in uporabe migracijskih statistik;
- izobraževalne dogodke na področju prepoznavanja in preprečevanja motenj razpoloženja v okviru Tedna možganov 2013 in Dneva bipolarnosti motnje razpoloženja 2013;
- 6-tedenske psihoedukacijske delavnice za osebe z bipolarno motnjo razpoloženja in njihove svojce;
- 4 fokusne skupine na temo razumevanja in obravnavanja depresivne motnje razpoloženja s terapevti iz področja psihiatrije in ayurvedske medicine ter z osebami s težavami na področju duševnega zdravja;
- promocijske in izobraževalne aktivnosti na področju obvladovanja psihosocialnih tveganj na delovnem mestu, namenjene delodajalcem, delojemalcem in strokovni javnosti.

FILOZOFSKI INŠTITUT (FI)

Infrastrukturna dejavnost inštituta, ki temelji na štirih temeljnih problemskih oseh, in sicer filozofiji v razmerju z znanostjo, filozofiji v razmerju z umetnostjo, filozofiji v razmerju s politiko in filozofiji v razmerju s filozofijo je bila udeležena kot:

- strokovno-tehnična podpora pri delu na raziskovalnem programu in projektih;
- strokovno-tehnična podpora pri Podiplomski šoli UNG in ZRC SAZU;
- strokovno tehnična podpora pri organizaciji kolokvijev in ciklusov predavanj;
- uredniško in strokovno-tehnično delo pri Filozofskem vestniku (oblikovanje slovenske filozofske terminologije);
- uredniško in strokovno-tehnično delo pri založbi ZRC SAZU – Zbirki Philosophica in Historia Scientiae (oblikovanje slovenske filozofske terminologije);
- ažuriranje in posodabljanje spletnih strani Filozofskega inštituta in Filozofskega vestnika;
- knjižnična dejavnost Filozofskega inštituta ZRC SAZU (osrednja slovenska filozofska knjižnica).

2. REALIZIRANA INFRASTRUKTURNA PODPORA RAZISKOVALNI DEJAVNOSTI¹

2.1. Realizirana podpora infrastrukturnega programa raziskovalnim programom:

V letu 2013 smo na ZRC SAZU nudili infrastrukturno podporo sedemnajstim raziskovalnim programom, ki so potekali pod okriljem ZRC SAZU in enemu programu z zunanjim nosilcem:

- (P6-0052, Svoljšak), Temeljne raziskave slovenske kulturne preteklosti;
- (P6-0061, Murovec), Slovenska umetnostna identiteta v evropskem okviru;
- (P6-0064, Velušček), Arheološke raziskave;
- (P6-0004, J. Snoj), Raziskave slovenske glasbene preteklosti;
- (P5-0070, Žitnik Serafin), Narodna in kulturna identiteta slovenskega izseljenstva v kontekstu raziskovanja migracij;
- (P6-0038, M. Snoj), Slovenski jezik v sinhronem in diahronem razvoju;
- (P5-0217, Strban (PF UL)), Vključevanje pravnega izrazja evropskega prava v slovenski pravni sistem;
- (P6-0024, Juvan), Literarnozgodovinske, literarnoteoretične in metodološke raziskave;
- (P6-0088, Fikfak), Etnološke in folkloristične raziskave kulturnih prostorov in praks;
- (P6-0111, Golež Kaučič), Folkloristične in etnološke raziskave slovenske ljudske duhovne kulture;
- (P6-0094, Grdina), Biografije, mentalitete, epohe;
- (P6-0347, Luthar), Kolektivni spomin in kulturna dinamika;
- (P6-0119, Slabe), Raziskovanje krasa;
- (P6-0101, Komac), Geografija Slovenije;
- (P1-0008, Goričan), Paleontologija in sedimentarna geologija;
- (P1-0236, Kuntner), Biodiverziteti: vzorci, procesi, predikcije in ohranjanje;
- (P6-0079, Šprajc), Antropološke in prostorske raziskave;
- (P6-0014, Zupančič Žerdin), Pogoji in problemi sodobne filozofije.

2.2. Realizirana podpora infrastrukturnega programa raziskovalnim projektom:

Na ZRC SAZU je v letu 2013 infrastrukturni program podpiral 30 temeljnih ali aplikativnih raziskovalnih projektov, katerih nosilci smo bili sami in 23 projektov, kjer smo bili sodelujoči ter 9 podoktorskih programov. Zaradi prostorske omejitve, navajamo le tiste projekte po OE, pri katerih je bil ZRC SAZU vodilna inštitucija.

ZIMK: (J6-4019, Golec), Vodilni humanisti slovenskega prostora med 16. in sredo 19. stoletja ter njihovo socialno in kulturno okolje. (J6-4104, Kosi), Slovenski toponimi v času in prostoru (Historična topografija Slovenije od srednjega veka do 19. stoletja).

UIFS: (J6-5563, Lavrič), Vloga in pomen cerkvenih bratovščin v likovni umetnosti novega veka na Slovenskem. (L6-4315, Murovec), Likovna umetnost v prostoru mesta Maribor. (Z6-3674, Oter Gorenčič), Srednjeveški samostani in njihovi ustanovniki: politična ikonografija Andeških in Babenberžanov na primeru ustanovitve in umetnostne podobe kartuzije Jurklošter.

IZA: (J6-4057, Pleterski), Grobišče Župna cerkev v Kranju. (J6-4095, Dular), Družbena razslojenost in kulturne identitete v železni dobi na ozemlju Slovenije. (L6-4157, Velušček), Prazgodovinska kolišča na Ljubljanskem barju, Slovenija: kronologija, kultura in paleookolje.

MI: (Z6-5562, Šter), Obrazi in preobrazbe monastičnih glasbenih tradicij v srednjeveški Evropi: kartuzijanski koral v luči primerjav z izbranimi liturgičnoglasbenimi tradicijami.

ISIM: (J5-4200, Drnovšek), Poklicne migracije Slovencev v prostor nekdanje Jugoslavije: od naseljencev do transmigrantov. (J6-4234, Mlekuž), Zamišljena materialna kultura. O širjenju nacionalizma v družbi materialne kulture. (N6-0013, Kalčič), Zasledovanje sanj, soočanje z realnostmi: evropski neomadizem v Sahari, na obalah Atlantika in Mediterana.

¹ Pri navedbah podpore v točkah 2.1. do 2.5. se navede šifro, naslov, RO in nosilca programa ali projekta.

ISJFR: (J6-4092, Ahačič), Vključitev izbranih slovnice slovenskih avtorjev v mednarodno bazo CRLF - Corpus de textes linguistiques fondamentaux in priprava portala slovenskih slovnice in pravopisov. (L6-4042, Škofic), Materialna kulturna dediščina v slovenskih narečjih: geolingvistična predstavitev. (L6-4045, Žele), Teoretični in praktični vidiki terminologije in terminografije v povezavi s spletnimi terminološkimi viri.

ISLLV: (J6-3613, Juvan), "Slovenska" svetovna književnost: umeščanje svetovne književnosti v nacionalni literarni sistem. (J6-4245, Juvan), Prostor slovenske literarne kulture: literarna zgodovina in prostorska analiza z geografskim informacijskim sistemom. (J6-5561, Ogrin), Slovensko slovstvo v neznanih rokopisih med reformacijo in romantiko: informacijsko-tehnološko podprte analize in znanstvene objave. (Z6-4251, Vidmar), Neraziskana latinska in nemška književnost v slovenskih deželah v dobi baroka.

ISN: (J6-3600, Stanonik), Slovenski pregovori kot kulturna dediščina: klasifikacija in redakcija korpusa. (J6-4310, Fikfak), Triglavski narodni park: Dediščine, akterji - strategije, vprašanja in rešitve.

SIR: (J6-3627, Luthar), (Pre)oblikovanje spomina na prelomna obdobja v slovenski zgodovini 20. stoletja, (J6-4301, Petrovič), Multikulturna dediščina in nacionalna država: primeri Prekmurja, Bele krajine in Primorske. (J6-4329, Luthar), Italijanska fašistična taborišča v spomnih Slovencev in Slovenk. (Z6-4196, Fakin Bajec), Kulturna dediščina? medij za vzpostavljanje trajnostnega razvoja v lokalnem prostoru.

IZRK: (J2-4093, Gabrovšek), Razvoj in uporaba naprednih numeričnih in eksperimentalnih metod pri študiju procesov na krasu. (Z6-5568, Prelovšek), Ogljikov cikel na krasu - kvantitativna fizično-geografska opredelitev za različne podnebno-reliefne tipe Slovenije.

GIAM: (J6-4138, Urbanc), Šolski učbeniki kot orodje za oblikovanje geografskih predstav o slovenskih pokrajinah. (L6-3643, Perko), Določanje naravnih pokrajinskih tipov Slovenije z geografskim informacijskim sistemom. (L6-4038, Kladnik), Terasirane pokrajine v Sloveniji kot kulturna vrednota. (L6-4048, Zorn), Povečanje učinkovitosti in aplikativnosti preučevanja naravnih nesreč s sodobnimi metodami. (Z6-4030, Bole), Prometna raba tal: spreminjanje in vpliv na vsakodnevno življenje.

BIJH: (Z1-4194, Kralj Fišer), Vloga vedenjskih mehanizmov za invazivnost vrst.

PIIR: (J1-4198, Goričan), Jurska in kredna radiolarijska stratigrafija Južnih Alp v severozahodni Sloveniji: časovna opredelitev dinamike sedimentacijskih bazenov na robu Neotetide.

IAPŠ: (J6-4003, Šprajc), Astronomske osnove arhitekture in urbanizma Majev. (Z2-4028, Kokalj), Preučevanje mikroreliefnih oblik z zračnim laserskim skeniranjem.

FI: (J6-4127, Erjavec), Problem aisthesis v filozofiji, psihoanalizi in politiki. (J6-5564, Klepec), Filozofija krize: ekonomija - politika - ekologija. (Z6-4254, Troha), Koncept konca: filozofija, psihoanaliza in film.

2.3. Realizirana podpora infrastrukturnega programa razvojnim programom in projektom:

Infrastrukturalna skupina je v letu 2013 sodelovala pri petih že potekajočih ciljnih raziskovalnih projektih (CRP-ih). Predvsem so bili aktivno vključeni sodelavci BIJH in DMI. Prek raziskovalne sfere so bili vpeti v raziskave, katerih poudarek je bil na popisu in analizi vegetacijskih značilnosti, predvsem za potrebe gospodarjenja z gozdovi ter na prenosu znanja v kmetijsko prakso v Sloveniji:

- (V4-1123, Bončina), Ugotavljanje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji;
- (V4-1141, Kutnar), Posodobitev sistema vegetacijskih osnov za potrebe načrtovanja v gozdarstvu;
- (V4-1142, Nagel), Izpopolnjevanje mreže gozdnih rezervatov v Sloveniji: ocena naravnosti, možnosti širjenja, upravljanje, raziskave in prenosi znanj;
- (V4-1143, Kovač), Kazalci ohranitvenega stanja in ukrepi za zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov v gozdovih Nature 2000;
- (V4-1148, Udovč), Razvojne usmeritve kmetij v Sloveniji.

2.4. Realizirana podpora infrastrukturnega programa državnim in drugim vladnim organom ali resorjem pri izvajanju njihove službe

Kot že vrsto let so tudi v letu 2013 na podlagi potreb in izkazanega interesa posamezni inštituti nudili infrastrukturno podporo državnim in drugim vladnim organom:

- Zavodu za varstvo kulturne dediščine RS pri vprašanjih ohranjanja in zaščite kulturne dediščine grajskih stavb;
- Direktoratu za dediščino, Ministrstvo za kulturo RS pri vprašanjih ohranjanja in zaščite kulturne dediščine grajskih stavb
- Ministrstvu za kulturo RS z raziskavami o umetnostnih spomenikih in likovni umetnosti kot pomoč pri evidentiranju in raziskovanju spomenikov (nacionalnega) pomena;
- Ministrstvu za obrambo RS pri varovanju objektov v primeru oboroženega napada ter pripravi vsebin in razstav s področja umetnostnih spomenikov;
- Zavodu za varstvo kulturne dediščine RS, pri ohranjanju spomenikov in pri njihovi zaščiti.
- Ministrstvu za infrastrukturo in prostor RS z arheološkimi podatki ARKAS-a za potrebe prostorskega planiranja;
- Ministrstvu za kulturo RS, Zavodu za varstvo kulturne dediščine RS, SIGIC in NUK-u s podatkovnima zbirkama slovenske glasbene dediščine in s popisom aktualne glasbene literature;
- Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu s pisnimi, vizualnimi, zvočnimi in video zapisi izseljenskih življenjskih zgodb (<http://zgodbe.zrc-sazu.si/index.html#gradiva>);
- Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, Info točka za tujce ZRSZ z raziskavo in publikacijo »Smerokaz« pri spodbujanju zaposljivosti, izobraževanja in socialnega vključevanja delavcev migrantov in njihovih družin;
- Komisiji za slovenski jezik Ministrstva za kulturo RS;
- Ministrstvu za kulturo RS s sodelovanjem v delovni skupini za pripravo akcijskega načrta za jezikovno izobraževanje in v delovni skupini za pripravo akcijskega načrta za jezikovno opremljenost;
- Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu s terenskim delom med potomci slovenskih izseljencev v Clevelandu (na podlagi anketnega vprašalnika je bilo pridobljenih 120 odgovorov – <http://anketnik.zrc-sazu.si/index.php/858462/lang-en>);
- Državnemu zboru RS s strokovno pomočjo pri organizaciji fotografsko-dokumentarne razstave Zadnji pričevalci;
- Agenciji RS za okolje z opravljanjem javne službe vodenja Katastra jam;
- Agenciji RS za okolje z znanstvenim in tehničnim sodelovanjem na področju geoznanosti na stiku Alpe–Dinaridi;
- DARS d.d. z izvajanjem projekta »Geološka spremljava v okviru varstva naravne dediščine: paleontološke, stratigrafske in sedimentološke raziskave na območju trase in spremljajočih objektov HC Koper-Izola«;
- Vladi RS z vodenjem Komisije za standardizacijo zemljepisnih imen;
- SAZU z laboratorijskimi, fotografskimi, risarskimi in drugimi infrastrukturnimi storitvami za raziskave, ki jih izvajajo akademiki;
- Zavodu za gozdove Slovenije s svetovanjem in sodelovanjem pri izdelavi vegetacijskih kart gozdnih združb v merilu 1: 25.000;
- Ministrstvu za infrastrukturo in prostor RS kot eksperti pri formiranju mreže pragozdov bukovih gozdov v Evropi;
- Zavodu RS za varstvo narave s sodelovanjem pri oblikovanju naravovarstvenih zahtev v okviru ukrepov Programa za razvoj podeželja 2014–2020;
- Agenciji RS za okolje z razvojem sistema za spremljanje in ugotavljanje suše iz večletnih časovnih vrst satelitskih posnetkov;
- Geodetski upravi RS z razvijanjem metode za avtomatsko obnavljanje baz podatkov, ki temeljijo na modernih postopkih zajema podatkov, kot so zajem optičnih satelitskih posnetkov, letalskih posnetkov in lidarskega oblaka točk;
- Agenciji RS za kmetijske trge in razvoj podeželja z ugotavljanjem zaraščanja ter napačne rabe zemljišč iz optičnih satelitskih posnetkov;

- Upravi RS za zaščito in reševanje s podporo pri naravnih nesrečah iz analize optičnih in radarskih satelitskih posnetkov;
- Ministrstvu za zdravje RS z izobraževalnim programom prepoznavanja in obvladovanja bipolarnosti in depresivne motnje razpoloženja;
- Ministrstvu za zdravje RS s programom podpore za delodajalce in zaposlene pri odpravljanju stresa, povezanega z delom in pri zmanjševanju njegovih škodljivih posledic:

2.5. Pomen vsebine infrastrukturnega programa za raziskovalno dejavnost in druge uporabnike z vidika ekonomičnosti in tehnološke sodobnosti

Infrastrukturalna skupina, ki deluje v okviru ZRC SAZU je v letu 2013 kljub manjšim finančnim vložkom v opremo in izobraževanje skušala slediti hitremu tehnološkemu razvoju in vzporedno razvijati izpopolnjene metode zajemanja podatkov, njihovega analiziranja in prezentiranja, predvsem s pomočjo lastnih izboljšav. Novi pristopi so omogočili ekonomično pridobivanje tehnološko kvalitetnih baz podatkov, lažjo dostopnost vsebin za izobraževalne namene, seznanjanje drugih raziskovalcev in širše javnosti z rezultati projektov ter lažjo izmenjavo informacij. Med pomembnejšimi aktivnostmi, ki so pripomogle k ekonomičnosti in tehnološki sodobnosti uporabe raziskovalnih podatkov, naj izpostavimo:

- Jezikovno svetovalnico (<http://isjfr.zrc-sazu.si/svetovalnica#v>), kjer ljudje prek spleta postavljajo vprašanja glede uporabe slovenskega jezika, ali pregledujejo že obstoječe odgovore priznanih strokovnjakov;
- Terminologišče – novo spletno stran za iskanje gesel po različnih terminoloških slovarjih in terminološko svetovanje (<http://isjfr.zrc-sazu.si/terminologisce#v>);
- EZISS – razvoj in praktično izpopolnjevanje modelov za digitalne znanstvenokritične repozitorije in izdaje rokopisnih in tiskanih virov (<http://nl.ijs.si/e-zrc/>);
- algoritme za obdelavo lidarskih podatkov in za popolnoma samodejno predobdelavo in obdelavo optičnih satelitskih posnetkov;
- analize metod nadzorovane in nenadzorovane klasifikacije pri določanju naravnih pokrajinskih tipov Slovenije;
- posodobitve in nadgradnje temeljnih podatkovnih zbirk (ARKAS, LIBERA, ZBIVA, Groba keramika, RISM, RILM, Življenjske zgodbe, Zbirke mikroskopskih preparatov, Zbirka vzorcev kraških voda, topografska zbirka spomenikov, zbirka likovnih umetnikov...);
- vzpostavitev novih prostodostopnih spletnih zbirk znanstvenih del Slovenska glasbena dediščina, v kateri so v letu 2013 dokončno objavljene tri spletne monografije (Snoj, Škrjanc in Šter) in Umetnostne topografije Hrastnika.

Večje posodobitve so bile tudi v načinu predstavljanja rezultatov naših znanstvenih publikacij prek svetovnega spleta. Te so pripomogle k hitrejšemu posredovanju informacij, ne le raziskovalcem ZRC SAZU, temveč tudi tuji in domači javnosti, kar bo nedvomno pripomoglo k večji popularizaciji znanstvenih rezultatov in posredno k večji ekonomičnosti in tehnološki sodobnosti, saj lahko zainteresirani posamezniki ali skupnosti do njih dostopajo iz domačega okolja, tudi izven teritorialnih meja Republike Slovenije.

3. RAZISKOVALNA IN INFRASTRUKTURNA OPREMA TER DRUGA INFRASTRUKTURA

3.1. Seznam raziskovalne in infrastrukturne opreme ter druge infrastrukture s stopnjo izkoriščenosti zmogljivosti²

zap. št.	Inventarna številka	Naziv osnovnega sredstva	Nabavna vrednost v EUR	Letna stopnja izkoriščenosti v %
1	8423,8424,8425, 8497,8505,8573, 8590	Krasoslovna terenska in laboratorijska oprema	41396,95	96
2	7410,7415,7416,7 417,7418,7419,74 23,7428,7429,743 1,7432,7435,7436, 7440,7441,7443,7 444,7445,7450,74 51,7454,7457,746 1,7462,7465,7467, 7468,7472,7476,7 477,7479,7480,74 82	Informacijski strežnik za tvorjenje, upravljanje in uporabo gradivskih slovarskih zbirk in programski paket SlovarRed	22796,28	75
3	7777,7780,7787	Programski paket FloVegSi	5019,43	100
4	7358,7359,7360, 7361,7362,7363, 7364,7365,7366, 7367,7368,7382	Oprema za laboratorij za raziskovanje paleookolja	47903,15	40

² Vpisujemo vso raziskovalno in/ali informacijsko-komunikacijsko raziskovalno opremo ali drugo infrastrukturo, katere nabavna vrednost znaša najmanj 50.000 EUR za naravoslovje, najmanj 20.000 EUR za tehniko, biotehniko in medicino ter najmanj 15.000 EUR za humanistiko in družboslovje in je v neposredni funkciji izvajanja infrastrukturnega raziskovalnega programa.

Podatki morajo biti usklajeni z zadnjimi podatki, dostavljenimi ARRS za evidenco raziskovalne opreme (tabela: Evidenca raziskovalne opreme s podatki o mesečni uporabi).

5	7391,7669,7670, 7671,7672,7673, 7674,7675,7677, 7678,7679,7680, 7681,7682,7684	AV programska oprema	45621,75	75
6	7823 7824 7825 7826 7828	Digitalna računalniško podprta avdio delovna postaja	39232,78	98
7	9367,9369,9371, 9372,9373,9374, 9375,9376,9377, 9410,9500,9506, 9507,9508,9509, 9510,9511,9512, 9513,9514,9515, 9516,9517	Digitalni terenski laboratorij	26478,71	100
8	8803,8805,8806, 8807,8808,8809, 8810	Digitalni arhiv GNI	20247,10	98
9	10443	Sistem za izdelavo mikroskopskih preparatov Logitech	48332,00	100

3.2. Opis tehnološke zahtevnosti infrastrukturne dejavnosti in prispevka k izkoriščenosti raziskovalne in informacijske opreme ter infrastrukture RO

Tehnološka zahtevnost infrastrukturne dejavnosti ZRC SAZU se od inštituta do inštituta, kot tudi od projekta do projekta zelo razlikuje, zato so bile potrebe po večji opremi v letu 2013 po organizacijskih enotah zelo različne. Zaradi narave dela je tehnološka zahtevnost infrastrukturne dejavnosti ZRC SAZU v primerjavi z naravoslovno-tehničnimi vedami precej manjša in je usmerjena predvsem v uporabo in posodabljanje laboratorijskih naprav, obstoječih računalniških omrežij ter različne visokotehnološke strojne in programske opreme kot podpore informacijskim sistemom posameznih inštitutov.

Zahtevnejša oprema je bila potrebna predvsem za pripravo vzorcev za analizo peloda, rastlinskih makrofosilov in loss-on-ignition analizo, merjenje tokov in onesnaženosti podzemnih voda, zvezne meritve fizikalnih parametrov ter meritve kemijskih, mikrobioloških in bioloških parametrov, geološkega vzorčevanja na kraškem površju in v podzemlju, snemanje in obdelavo avdio-zvočnega gradiva v Avdiovizualnem laboratoriju, meritve Triglavskega ledenika in ledenika pod Skuto ter analizo plazov, presnemavanje in arhiviranje zvočnega gradiva, predvsem pa za hranjenje velikega števila podatkov obsežnih podatkovnih zbirk, ki so temeljne za nadaljne znanstvene raziskave. Pri tem je treba izpostaviti tudi tekstovne in fotografske zbirke, objave virov ter e-gradiva, ki omogočajo nadaljnje raziskovalno delo ter ustvarjajo zbirke gradiv, ki širijo vedenje o slovenski preteklosti ter omogočajo neposredno komuniciranje med znanstveno in strokovno javnostjo. Zato je za našo infrastrukturno dejavnost pomembna tudi fotooprema, zmogljivi računalniki z ustrezno grafično podporo, skenerji, merilne naprave za arhitekturne izrise in dve TeraStation za shranjevanje digitalnih fotografij. Laboratorijsko delo pa izkorišča molekulsko infrastrukturo EZ laboratorija (<http://ezlab.zrc-sazu.si/>) na ZRC, npr. PCR naprave in komoro za slikanje elektroforetskih gelov.

Številni projekti, ki zahtevajo pridobitev velikih baz podatkov, zagotavljajo visoko izkoriščenost raziskovalne opreme. Tehnološka zahtevnost infrastrukturne dejavnosti ne obsega le zahtevne opreme, temveč tudi visoko strokovno znanje posameznikov, ki skrbijo za vnos podatkov (npr. vpis podatkov v tehnološko visoko razvite svetovne sisteme, ki sta jih oskrbeli centralna redakcija RISM v Frankfurtu na Majni in Centralna redakcija RILM v New Yorku, vzpostavitev strežniškega režima uporabe slovaropisnega programa, ali varstvo lastnega arhivskega gradiva, v skladu z mednarodnimi priporočili in dobro prakso stroke). Pri razvoju tehnologij in programiranju, ki presega naša vedenja, sodelujemo s strokovnjaki Instituta Jožef Stefan.

Obstoječa infrastrukturna oprema je bila na letni ravni dobro izkoriščena, saj podatki v povprečju izkazujejo do 85 % izkoriščenost opreme.

4. PRIKAZ SODELOVANJA Z UPORABNIKI IN DRUGIMI INFRASTRUKTURNIMI PROGRAMI TER POVEZANOSTI V RAZLIČNA INFRASTRUKTURNA OMREŽJA:

4.1. Realizirana podpora raziskovalno-razvojni dejavnosti drugih RO in JRO (uporabniki)

Z infrastrukturno dejavnostjo je ZRC SAZU neposredno ali posredno prisoten pri številnih raziskovalnih projektih, katerih nosilci so druge RO in JRO, predvsem fakultete Univerze v Ljubljani, Univerze v Mariboru, Univerze na Primorskem in Univerze v Novi Gorici. Slednji nudimo tudi tesno strokovno-tehnično podporo pri Podiplomski šoli. Prek teh projektov se vzpostavljajo vedno bolj trdne vezi in dolgoročne sodelovanje z infrastrukturnimi programi v akademskih krogih.

Infrastrukturna omrežja se plečejo tudi z drugimi javnimi inštitucijami, ki uporabljajo rezultate naših raziskovalnih dosežkov, npr. podatke, publikacije, slikovno gradivo, korpuse in podobno. V letu 2013 je prevladovalo sodelovanje z: Narodnim muzejem Slovenije, Slovenskim gledališkim muzejem, Slovenskim etnografskim muzejem, Narodno in univerzitetno knjižnico, Znanstveno-raziskovalnim središčem Koper, Geološkim zavodom Slovenije, Gozdarskim inštitutom Slovenije, Slovenskim

raziskovalnim inštitutom iz Trsta, Inštitutom za narodnostna vprašanja, Inštitutom za ekonomska raziskovanja, Mariborsko razvojno agencijo in Andragoškim centrom Slovenije.

4.2. Sodelovanje z drugimi infrastrukturnimi programi in omrežji v Republiki Sloveniji:

V letu 2013 smo se trudili poglobiti že vzpostavljena sodelovanja z nacionalnimi infrastrukturnimi omrežji:

- z Inštitutom za novejšo zgodovino pri nadgradnji Digitalne infrastrukture za humanistiko in umetnost (SI-DIH), SI-Story in promociji slovenskih društev v prostoru nekdanje Jugoslavije;
- z Inštitutom Jožef Stefan pri pripravi eZISS (Elektronske izdaje slovenskega slovstva), eZ-Mono (Elektronske znanstvene revije), in NRSS (Neznani rokopisi slovenskega slovstva);
- z Laboratorijem za računalniško grafiko in multimedije Fakultete za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani, v obliki priprave potrebnega zvočnega in ostalega gradiva za semantično analizo;
- z Geološkim inštitutom Slovenije, FAGG, NIB in drugimi nacionalnimi akterji pri projektu LifeWatch;
- z Univerzo v Mariboru, z raziskovalno skupino FERI pri pripravi spletnega portala o umetnosti v javnem prostoru mesta Maribor;
- s Slovenskim glasbeno-informacijskim centrom ter Narodno in univerzitetno knjižnico prek Mrežnika (dostop do podatkov RILM);
- z dokumentacijskim centrom Moderne galerije, zavodom Harmonia Antiqua Labacensis, MusicaLogica, glasbeno šolo Vič-Rudnik v Ljubljani, Škofijskim arhivom Maribor, Pokrajinskim arhivom Maribor, Slovensko filantropijo,...;
- z mrežo osnovnih in srednjih šol pri oblikovanju medkulturnih izobraževalnih vsebin;
- z vsebinsko povezanimi infrastrukturnimi programi in omrežji fakultet vseh slovenskih univerz.

4.3. Podpora sodelovanju pri mednarodnih infrastrukturnih projektih:

Še posebej smo ponosni, da smo z večletnimi prizadevanji postali zaželen in aktivni partner pri vseh humanistično usmerjenih ESFRI projektih, ki jih je MIZŠ v Načrtu razvoja raziskovalnih infrastruktur 2011–2020 uvrstilo med prioritete projekte, in jih namerava v prihodnjih letih izpeljati in tudi finančno podpreti:

- **DARIAH** – Digitalna raziskovalna infrastruktura za umetnost in humanistiko (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities) – v sodelovanju z Inštitutom za novejšo zgodovino,
- **LifeWatch** – Znanstvena in tehnološka infrastruktura za podatke o biotski raznovrstnosti in opazovalnice (Science and Technology Infrastructure for Biodiversity Data and Observatories) – v sodelovanju z Geološkim inštitutom Slovenije, FAGG, NIB in drugimi nacionalnimi akterji;
- **CLARIN** – Infrastruktura za skupne jezikovne vire in tehnologije (Common Language Resources and Technology Infrastructure) – v sodelovanju z Inštitutom Jožef Stefan, Trojino, Amebisom;
- **EPOS** – Evropski sistem opazovanja plošč (European Plate Observing System).

V letu 2013 je bil eden od prioritarnih ciljev ZRC SAZU tudi vključevanje infrastrukturne dejavnosti v 29 tekočih mednarodnih projektov. Posamezni inštituti so nadaljevali z sodelovanjem v mednarodnih mrežah:

- RIHA – priprava skupne baze evropskih in severnoameriških umetnostnozgodovinskih raziskovalnih inštitutov: <http://www.riha-institutes.org/> in RIHA Journal, Net-Heritage Observatory;
- RISM – Répertoire International des Sources Musicales s sedežem v Frankfurtu;
- RILM – Répertoire International de Littérature Musicale s sedežem v New Yorku;
- Baročno stropno slikarstvo v srednji Evropi: http://baroque_ceiling.udu.cas.cz/;

- IHP UNESCO pri pripravi Krasoslovne šole;
- AKL (Allgemeines Künstler-Lexikon) – Avstrijski biografski leksikon;
- Ariadne – INFRA-2012-1.1.3: <http://www.ariadne-infrastructure.eu>;
- EAGLE – <http://www.digitalmeetsculture.net/heritage-showcases/eagle-showcase>;
- Fondazione Levi v Benetkah v projektu TRADIMUS – Tracking the Dissemination of Italian Music in Europe, 16th-17th Century;
- HERA MusMig;
- podpora sodelovanju pri mednarodnem podiplomskem programu EMMIR, SEE projektu SEEMIG, projektu čezmejnega sodelovanja EDUKA in mednarodnem Grundtvig projektu Step In!
- ARCLAND – Archaeolandscapes Europe / Nekdanje evropske pokrajine: izobraževanje in raziskovanje uporabe satelitskih in letalskih posnetkov, laserskega skeniranja in drugih tehnik daljinskega opazovanja za preučevanje in dokumentacijo arheološke in kulturne dediščine;
- NEREIDS – New Service Capabilities for Integrated and Advanced Maritime Surveillance / Nove storitvene zmogljivosti za integriran in napreden pomorski nadzor: opazovanje in odkrivanje objektov na morju iz satelitskih radarskih in optičnih podob;
- BOLD – gradnja podatkovnih baz nukleotidnih zaporedij (<http://www.boldsystems.org/>) in Genbank (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/genbank/>);
- BCE (Butterfly Conservation Europe) na izbranih površinah v Natura 2000 območju Ljubljansko barje – Sodelovanje v evropskem omrežju monitoringa dnevnih metuljev;
- Slovenska bio-bibliografska podatkovna zbirka, ki je preko Slovenskega biografskega leksikona in Novega slovenskega bibliografskega leksikona tesno povezana z Biografie Portal v katerem so ob obeh slovenskih združeni tudi Allegemeina Deutsche Biographie, Oesterreichische Biograisches Lexikon in Historisches Lexikon der Schweiz;
- Terminološka in splošnojezikovna podpora slovenskim prevajalcem v Luksemburgu.

C. IZJAVE POROČEVALCA

Podpisani na tem poročilu oziroma predlogu izjavljamo, da:

- so vsi podatki v poročilu v elektronski obliki identični podatkom v poročilu v pisni obliki;
- se strinjamo z obdelavo podatkov, povezanih z izvajanjem infrastrukturnega programa v skladu z zakonodajo o varstvu osebnih podatkov ter obdelavo teh podatkov za evidenco ARRS.

Kraj in datum:

Ljubljana, 28. 2. 2014

PODPISI:

Vodja infrastrukturnega programa:

Ime in priimek:
Mag. Jerneja Fridl

Podpis: _____

**Zastopnik oz. pooblaščenka
oseba
JRO in/ali koncesionarjev:**

Ime in priimek:
Prof. dr. Oto Luthar

Podpis: _____

ŽIG